

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 191/16

KLAGER: NN (Rådmannen i en kommune i Namdalen)
ADRESSE:
PUBLIKASJON: Namdalsavisa (NA)
PUBLISERINGSDATO: 20.07.2016
STOFFOMRÅDE: Forvaltning
SJANGER: Lederartikkel
SØKERSTIKKORD: Imøtegåelse, tilsvaer, kontroll av opplysninger, saklighet og omtanke
REGISTRERT: 25.07.2016
BEHANDLET I PFU: 23.08.2016
BEHANDLINGSTID: 28 dager
KLAGEGRUPPE: Rådmann (leder)
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Namdalsavisa (NA) publiserte **onsdag 20. juli 2016** en lederartikkel med tittelen «**Rådmann om innsyn**». Artikkelen startet slik:

«NA skrev tirsdag om en kommune i Namdalen og at en av deres ansatte er meldt inn til Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Bakgrunnen for klagen er påstått vanskjøtsel av pleietrengende mann. I klagen kommer det fram blant annet **uttørking, kraftig vektreduksjon, og at mannen ikke fikk legebehandling da han har vært syk. Rådmannen i den aktuelle kommunen stiller seg uforstående til at NA har fått innsyn i dokumentene fra Fylkesmannen.**»

Videre stod det:

«Rådmannen viser i dette tilfellet en stor mangel på kunnskap om offentlighetsloven. Enkelte ledere innen det offentlige glemmer at pressen har en anerkjent og viktige funksjon som vokter av blant annet organer og personer som utøver offentlig myndighet.»

[...]

«Det kan være flere motiv for at rådmannen bruker mer tid på å argumentere for at saken burde vært unntatt offentlighet enn eksempelvis å fortelle om kommunen

har endret sin[e] rutiner på bakgrunn av de klagen som er framsatt. Omdømmetap på grunn av mediedekning kan være en årsak. Kommuneadministrasjonen ønsker ingen innblanding av verken lokalpolitikere eller andre [på] hvordan de utfører lovpålagte oppgaver. Det er viktigere å ta vare på ansatte som svikter enn å sørge for at de svakeste i samfunnet får den oppfølging de har krav på.

Rådmannens tankegang kan ikke forsvares med mindre en ønsker at alt som er av kritikkverdige forhold i eksempelvis en kommune, skal feies under teppet. Offentlighetsloven er i dag under stadig press fra maktpersoner som innehar ulike posisjoner.»

Lederartikkelen var skrevet med utgangspunkt i en nyhetsartikkel om selve klagesaken, publisert i NA dagen før.

KLAGEN:

Klager er rådmannen. Han viser til nyhetsartikkelen fra dagen før, se vedlegg, og at NA i den forbindelse kontaktet ham: «Undertegnede snakket med journalisten i mindre enn et minutt. Undertegnede avsto å kommentere innholdet i påstanden, dette med bakgrunn i at saken var unntatt offentligheten.»

Klager er av den oppfatning at det var feil å gi innsyn i disse dokumentene, og skriver: «Det at offentlige instanser og jurister har forskjellig oppfatning, er noe som jeg som jurist er veldig klar over og er et forhold jeg lever godt med. Jeg må imidlertid selv innestå og ta ansvar for det som jeg mener er det rette.»

Klager reagerer derfor sterkt på at lederartikkelen «harselerer» med hans kunnskaper om offentlighetsloven. Klager mener det «insinueres» at han mangler respekt for pressens oppgaver, og spør: «Hvem er det som i dette tilfelle mangler respekt? Og hvilken makt, eller maktarroganse skal en her si at redaktøren i Namdalsavisa bruker?» Klager mener at redaktøren gjennom lederartikkelen opphøyer seg selv til både saksbehandler og dommer.

Det vises også til spekulasjoner vedrørende hans motiver, og at redaktøren har blitt tankeleser, «dog en dårlig en. – siden han tillegger meg en tankegang som hittil har vært veldig ukjent for meg både som ansvarlig leder og jurist. Mitt svar her, er at jeg fortsatt innestår for den vurderingen som jeg har gjort i forhold til innsynsretten.»

Det vises til at artiklene er «anonymisert», med hensyn til sakens art, og han derfor er avskåret fra å kommentere, og skriver: «Derfor blir ikke en sak, med så alvorlig karakter som denne, opplyst balansert og med flere syn. Rådmannens manglende mulighet til å uttale seg om enkeltsaker grunnet taushetsplikt kjenner også redaktøren godt til, slik at han her også bruker sin mediemakt på å skåre billige poeng som kanskje løfter salget for en liten stund.»

Klager mener lederartikkelen bryter med Vær Varsom-plakatens intensjoner og at den er «direkte brudd på pressens samfunnsrolle punkt. 1.2.» Videre at det er brudd på den journalistiske adferd og forhold til kildene, spesielt VVP punktene 3.2 og 3.9. Og også et brudd publiseringsreglene, spesielt VVP punktene: 4.1, 4.3, 4.4, 4.14 og 4.15.

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram.

TILSVARSRUNDEN:

Namdalsavisa (NA) skriver at avisen er uenig med rådmannen i tolkningen av offentlighetsloven. Avisens anfører at deres tolkning er støttet av Fylkesmannen som utleverte dokumentene etter vanlig saksbehandling. Lederartikkelen er basert på rådmannens uttalelser i denne saken som ble publisert dagen før. Avisen viser blant annet til følgende utdrag fra nyhetsartikkelen: «*Kommunens rådmann mener at denne saken i sin helhet burde vært unntatt offentlighet. Han stiller seg uforstående til at NA har fått saken fra Fylkesmannen.*»

Avisen skriver kritisk om denne holdningen: «nemlig at øverste leder i en kommune som får kraftig anklager mot seg, mener at saken i sin helhet skal unndras offentlighet. Det mener vi vitner om liten kunnskap om offentlighetsloven, og det er det vi har skrevet i lederartikkelen.» NA mener en rådmann må tåle en slik omtale: «En øverste administrativ leder i en kommune, som i tillegg er anonymisert, mener vi bør tåle at noen stiller spørsmål og bruker en slik karakteristikk. Vi kritiserer rådmannens rolle og skjønn i denne saken, og det er ikke angrep mot vedkommende som person.»

Lederartikkelen kan, slik NA ser det, ikke utløse noen rett til samtidig imøtegåelse (jf. pkt 4.14). Det dreier seg ikke om innhold av en slik karakter at det kan betegnes som sterke beskyldninger med faktiske opplysninger. Rådmannen har også hatt anledning til å komme med ordinært tilsvaer på lederartikkelen (jf. pkt 4.15), noe han har avslått (se vedlagt forsøk på minnelig ordning).

Når de gjelder de andre punktene det vises til i klagen, avviser NA disse. Om anonymitet «Når det gjelder påberopelse av beskyttelse mot omtale, er det ment å gjelde den svake part i denne saken, som jo er pasienten, ikke den ansatte eller kommuneledelsen. Minner igjen om at det er rådmannen som er klager i denne saken, ikke pasienten via sin verge, som tvert imot har forsøkt å få denne saken belyst.»

Klager skriver: «Journalisten snakket med meg i ca. et minutt tid – og rådmannen kom ikke med noen uttalelser. Jeg refererte til unntaket i offentlighetsloven og sa at vi har svart fylkesmannen, ut over dette hadde jeg ingen kommentarer.» Klager er uenig med Fylkesmannen, og NA, når det gjelder utlevering av dokumentene, og reagerer derfor på at den påklagede lederartikkelen ikke har noen «drøftelser, eller juridisk innhold knyttet til offentliglova. Derimot inneholder lederen spekulasjon vedrørende motiv og en tankeanalyse, som for rådmannen er meget fjern.»

Namdalsavisa (NA) har ikke annet å tilføye enn å minne klager om at samtalsens varighet ble kort, nettopp fordi rådmannen selv ikke ønsket å kommentere ytterligere. NA skriver: «I samtalen ble det uttrykt at rådmannen mente at hele saken burde vært unntatt offentlighet, slik det er referert i artikkelen dagen før den innklagede lederkommentaren. Det er dette vi har valgt å stille spørsmål ved og uttale oss kritisk om på lederplass. Det mener vi er vår fulle rett og plikt, og helt i tråd med intensjonen i Vær Varsom-plakaten.»